

การรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวล การสอนในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Perceptions of Important Undergraduate Course Syllabus Components

by Ramkhamhaeng University Faculty Members and Students

กิตติศักดิ์ ลักขณา¹ และกานต์วี บุญยานนท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน และเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในปี 2557 และอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหงในปี 2557 จำนวน 716 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) อาจารย์มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนสูงกว่านักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 7 องค์ประกอบได้แก่ แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการสอบ คำนำหน้านาม/ตำแหน่ง แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการจัดทำรายงาน แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมหรือเข้าชั้นเรียน วัสดุและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในรายวิชา และความช่วยเหลือพิเศษที่ผู้สอนมีให้แก่ ผู้พิการหรือมีความต้องการเป็นพิเศษ 2) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนสูงกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 15 องค์ประกอบได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์บ้าน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน อีเมลหรือเครือข่ายสังคม จำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถขาดเรียนได้ แนวทางการอุทธรณ์ผลคะแนน ตัวอย่างรายงาน แนวทางการจัดทำรายงาน ขอบข่ายเนื้อหาที่ออกสอบ ข้อกำหนดในการตัดสินผลคะแนน ประเภทของการสอบ สัดส่วนการให้คะแนน แนวทางการตัดสินผลคะแนน ชื่อผู้สอน และวันเวลาสอบ 3) นักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ : ประมวลการสอน การพัฒนาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร

¹ อาจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the perception of lecturers and students towards the importance of course syllabus and also to compare the perception of lecturers and students towards the importance of course syllabus. The sample group included students in a bachelor's degree level in the academic year 2015 and lecturers who teach in a bachelor's degree level in the academic year 2015 at Ramkhamhaeng University and the sample was 716 people altogether. The sample group was selected through the stratified random sampling. The tool employed in this research was the questionnaire. The data collection was statistically analyzed through frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA. The results of the study revealed that: 1) Lecturers had the average of perception towards the importance of course syllabus in a higher level than students with the statistical significance at .001 level in 7 different factors, namely the regulation to punish exam cheaters, academic titles/positions, regulation to punish report cheaters, knowledge source, compulsory activities for students, material used in subject, and special assistance for disabled or special needs learners. 2) Students had the average of perception towards the importance of course syllabus in a higher level than lecturers with the statistical significance at .001 level in 15 different factors, namely home number, cell phone number, office phone number, email or social network, numbers of allowable absent attendance, score appeal method, report sample, report-making method, exam scope, grade criteria, exam type, scoring proportion, grading policy, lecturer's name, and time and date of exam. 3) Students with different class attendance did not have the different average of perception towards the importance of course syllabus at the .001 statistical significant level.

Keywords : course syllabus, curriculum development, curriculum document

บทนำ

ประมวลการสอน (course syllabus) เป็นเอกสารหลักสูตรประเภทหนึ่งที่ระบุรายละเอียดต่างๆ ของรายวิชาและทำหน้าที่หลากหลายประการด้วยกัน ประการแรกคือประมวลการสอนเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ (learning tool) ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ช่วยให้ข้อมูลเพื่อการวางแผนทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายต่างๆ ช่วยแนะนำยุทธศาสตร์ในการเรียน ช่วยแนะนำทรัพยากรต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่สามารถใช้อำนวยความสะดวกหรือส่งเสริมการเรียนรู้เป็นต้น ประการที่สองคือประมวลการสอนเป็นเครื่องมือสื่อสาร (communication tool) โดยสื่อสารว่าผู้จัดทำประมวลการสอนมีความต้องการอะไรที่จะสอนผู้เรียนให้ไปถึงจุดประสงค์นั้น ด้วยการเรียนอะไร

อย่างไร และจะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ ประการที่สามคือ ประมวลการสอนเป็นบันทึกที่ถาวร (permanent record) ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้ประโยชน์จากสารสนเทศต่างๆ ที่ไม่เปลี่ยนแปลงอย่างน้อยที่สุดก็ในช่วงระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา เช่น ชื่อรายวิชาและวันเวลาเรียน ภาควิชา/คณะวิชาที่เป็นเจ้าของรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ชื่อและตำแหน่งของผู้สอน รายวิชาที่ต้องเรียนก่อนหน้าหรือรายวิชาที่ต้องลงทะเบียนเรียนร่วมกัน วัตถุประสงค์ของรายวิชาซึ่งเชื่อมโยงกับมาตรฐานทางวิชาชีพ คำอธิบายรายวิชา คำอธิบายเกี่ยวกับการวัดประเมินในรายวิชาเป็นต้น และประการสุดท้ายคือประมวลการสอนเป็นข้อตกลง (contract) ที่ทำร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้นในฐานะที่เป็นข้อตกลงประมวลการสอนจะต้องระบุนโยบายต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ตกลง

ร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เช่น นโยบายด้านวัน และเวลาเรียนของรายวิชา นโยบายด้านแนวทางการให้คะแนน นโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นโยบายด้านการทุจริตทางวิชาการและการลงโทษ นโยบายด้านเสรีภาพทางวิชาการ นโยบายด้านการสอบชดเชย นโยบายด้านการส่งงานที่มอบหมายช้ากว่ากำหนด และนโยบายด้านการสนับสนุนผู้พิการ เป็นต้น (Parkes and Harris, 2002; นาดยา, 2545)

Diamond (1998) กล่าวว่า “การออกแบบและใช้ประมวลการสอนที่ดีจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้” ดังนั้นอาจารย์ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการออกแบบและจัดทำประมวลการสอนเพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากประมวลการสอนได้สูงสุด อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิชาการจำนวนมากเห็นว่าแม้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะมีการจัดทำประมวลการสอน แต่อาจารย์ส่วนใหญ่ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดทำประมวลการสอนกลับไม่เคยได้รับการอบรมให้จัดทำประมวลการสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ (Albers, 2003) ทำให้ประมวลการสอนที่มุ่งจัดทำขึ้นเพื่อนักศึกษา แต่กลับไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้เท่าที่ควร ดังข้อค้นพบของ Smith and Razzouk (1993) ที่พบว่า “นักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตรู้สึกถึงสารสนเทศในประมวลการสอนที่ตนได้รับอย่างยากลำบาก” ข้อค้นพบนี้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญแก่ผู้จัดทำประมวลการสอน คือ ผู้จัดทำประมวลการสอนไม่จำเป็นต้องใส่รายละเอียดทุกสิ่งทุกอย่างลงในประมวลการสอน เพราะการระลึกและเข้าใจสารสนเทศในประมวลการสอนนั้นขึ้นอยู่กับว่านักศึกษาได้ศึกษาประมวลการสอนบ่อยครั้งเพียงใด

อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่าประมวลการสอนควรมีสารสนเทศเพียงเล็กน้อยตามขอบเขตที่อาจารย์ผู้สอนเห็นสมควร ทั้งนี้เพราะนักศึกษาเป็นกลุ่มคนที่ใช้ประมวลการสอนเป็นหลัก ดังข้อค้นพบของ นัทธนัย และกิตติศักดิ์ (2554) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ประมวลการสอนครอบคลุมในทุกๆ ด้าน โดยด้านที่ใช้ประโยชน์สูงสุด 4 ลำดับ คือ 1. เป้าหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา 2. แนวทางการวัดประเมินผลและระบบการให้คะแนนจำนวน 3. ขอบข่ายเนื้อหาที่จะ

ใช้ในการสอบ และ 4. ภาระงานและกำหนดการส่งงาน ส่วนด้านที่ใช้ประโยชน์ต่ำสุด 4 ลำดับ คือ 1. ขอบข่ายเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ 2. แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ หนังสือและสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน 3. ข้อมูลผู้สอน และ 4. วัน เวลา สถานที่สอบ เพราะฉะนั้นผู้จัดทำประมวลการสอนต้องคำนึงถึงความต้องการในการใช้ประโยชน์หรือใช้สารสนเทศในประมวลการสอนของนักศึกษา

การออกแบบประมวลการสอนที่ไม่สนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษาเป็นสิ่งที่ไม่สมควร แต่ก็เกิดขึ้นบ่อยครั้งดังข้อค้นพบของ Garavalia et al. (1999) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบในประมวล การสอนแตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบในประมวลการสอนมากกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญใน 14 องค์ประกอบ คือ ตัวอย่างรายงานหรือโครงการที่สมบูรณ์ หมายเลขโทรศัพท์บ้านของอาจารย์ผู้สอน รูปแบบการสอบ ความยาวของรายงานหรือโครงการ ข้อความเกี่ยวกับนโยบายการถอนรายวิชา กิจกรรมในชั้นเรียนแต่ละวัน วันที่สอบ รูปแบบการเขียนรายงาน/โครงการ ชื่อและตำแหน่งของอาจารย์ผู้สอน เป้าหมายเฉพาะหรือจุดประสงค์ในแต่ละหัวข้อ ข้อความเกี่ยวกับนโยบายการเข้าชั้นเรียน รูปแบบการพบกันในห้องเรียน หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงานของผู้สอน และข้อความเกี่ยวกับข้อกำหนดในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ดังนั้นการที่ผู้เรียนให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในประมวลการสอนมากกว่าผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญเป็นผลทำให้บางองค์ประกอบของประมวลการสอนถูกละเลยจากผู้สอนเพราะผู้สอนคิดว่ามีความสำคัญน้อย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของประมวลการสอนที่มีข้อค้นพบว่าประมวลการสอนที่ใช้เน้นขาดองค์ประกอบหรือข้อมูลที่สำคัญจำเป็น (Parkes et al., 2003) ดังนั้นเพื่อให้สารสนเทศในประมวลการสอนเป็นไปตามความต้องการของนักศึกษา Diamond (1998) เสนอว่าอาจารย์ซึ่งเป็นผู้จัดทำประมวลการสอนควรให้ความสนใจกับคำถามว่า “สารสนเทศใดบ้างที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในรายวิชา”

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยประเภทตลาดวิชาที่เปิดรับนักศึกษาโดยไม่ต้องสอบเข้า (open admission) และมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกที่จะเข้าเรียนหรือไม่ก็ได้ และมีการประเมินผลสรุป (summative evaluation) โดยการสอบวัดความรู้เมื่อเรียนเสร็จสิ้นภาคการศึกษา ดังนั้นตลอดทั้งภาคการศึกษานักศึกษาอาจไม่ได้เข้าเรียนและไม่มีโอกาสติดต่ออาจารย์ผู้สอน ประมวลการสอนจึงยังมีความสำคัญต่อนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงทั้งในฐานะเครื่องมือในการเรียนรู้ เครื่องมือสื่อสาร บันทึกที่ถาวร และข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างง่ายดาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนอันจะเป็นผลย้อนกลับกลับมายังอาจารย์และมหาวิทยาลัยรามคำแหงในการปรับปรุงประมวลการสอนให้มีความเหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยที่เป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชาและมีสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาต่อไป ทั้งนี้แม้ว่าจะมีงานวิจัยในต่างประเทศหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของประมวลการสอน แต่ไม่มีงานวิจัยใดที่ดำเนินการในมหาวิทยาลัยที่มีบริบทเป็นมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชาที่เปิดรับนักศึกษาโดยไม่ต้องสอบเข้า และมีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกที่จะเข้าเรียนหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น งานวิจัยนี้จะช่วยขยายพรมแดนเกี่ยวกับความรู้ด้านองค์ประกอบของประมวลการสอนที่เหมาะสมกับบริบทมหาวิทยาลัยตลาดวิชา

นอกจากนี้งานวิจัยนี้จะช่วยขยายพรมแดนความรู้เกี่ยวกับประมวลการสอนในประเทศไทย เพราะจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประมวลการสอนที่ดำเนินการในประเทศไทยพบว่า งานวิจัยเกือบทั้งหมดเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการสร้างประมวลการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งตัวแปรที่ศึกษาก็จำกัดอยู่เพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและครูเท่านั้น แต่งานวิจัยนี้ดำเนินการในระดับอุดมศึกษา และศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ

องค์ประกอบของประมวลการสอน ตลอดจนศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งจะช่วยขยายพรมแดนความรู้เกี่ยวกับประมวลการสอนในประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน
2. เปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน
3. เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน ที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาและอาจารย์มีการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกันมีการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในปี 2557 จำนวนประมาณ 168,614 คน และอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี 2557 จำนวน 1,024 คน รวม 169,638 คน
2. ตัวแปรในการวิจัยมี 2 ประเภท

- 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1) สถานภาพ ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ อาจารย์และนักศึกษา
 - 2) ลักษณะการเข้าชั้นเรียน ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะได้แก่ นักศึกษาที่เข้าเรียนน้อย (0-3 ครั้ง/รายวิชา) นักศึกษาที่เข้าเรียนปานกลาง (4-8 ครั้ง/รายวิชา) และนักศึกษาที่เข้าเรียนมาก (9 ครั้งขึ้นไป/รายวิชา)
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบสำรวจ (survey) มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในปี 2557 จำนวนประมาณ 168,614 คน และอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี 2557 จำนวน 1,024 คน รวม 169,638 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในปี 2557 และอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี 2557 จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากตารางสำเร็จรูปสำหรับกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ Yamané (1973) ได้เสนอไว้ โดยที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน $\pm 5\%$ จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจำนวน 400 คน และอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาบัณฑิตจำนวน 316 คน รวมเป็น 716 คน การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามคณะที่สังกัด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (multiple-choice) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ กรอบของข้อคำถามประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายวิชา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน

ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบ ข้อมูลเกี่ยวกับงานหรือภารกิจที่มอบหมายในวิชา ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการวัดประเมินผลและการตัดสินผลคะแนน ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการเข้าชั้นเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายที่มีต่อผู้พิการหรือมีความต้องการเป็นพิเศษ จำนวน 43 ข้อ

2. แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ประกอบไปด้วย 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (multiple-choice) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ กรอบของข้อคำถามประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของรายวิชา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สอน ข้อมูลเกี่ยวกับการสอบ ข้อมูลเกี่ยวกับงานหรือภารกิจที่มอบหมายในวิชา ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการวัดประเมินผลและการตัดสินผลคะแนน ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการเข้าชั้นเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายที่มีต่อผู้พิการหรือมีความต้องการเป็นพิเศษ จำนวน 43 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การตรวจสอบด้านความตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ผลจากการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาพบว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาทุกข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ปรับภาษาและเพิ่มคำอธิบายหรือยกตัวอย่างบางข้อเพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงได้ปรับข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ เพื่อให้ชัดเจนและอ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้นตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะ

2. การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟาของครอนบัค (Cronbach's coefficient alpha) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มจำนวน 60 คน จากนั้นนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟาของครอนบัค พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค มีค่า .889

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามวันเวลาที่กำหนด โดยได้รับแบบสอบถามกลับคือจำนวน 235 ชุด จากนั้นผู้วิจัยได้ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้ส่งกลับคืนอีก 2 ครั้ง ได้แบบสอบถามเพิ่มจำนวน 89 ชุด รวมจำนวนแบบสอบถามได้คืนทั้งสิ้น 324 ชุด ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 316 ชุด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักศึกษาโดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 422 ชุด ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 400 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบที (t-test independent)

3. วัตถุประสงค์ที่ 3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน และผลการเปรียบเทียบการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนของนักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ

อาจารย์ (n=316)			นักศึกษา (n=400)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			1. เพศ		
- ชาย	117	37.00	- ชาย	193	48.25
- หญิง	199	63.00	- หญิง	207	51.75
2. สังกัดคณะ			2. สังกัดคณะ		
- บริหารธุรกิจ	25	7.91	- บริหารธุรกิจ	90	22.50
- นิติศาสตร์	26	8.23	- นิติศาสตร์	76	19.00
- รัฐศาสตร์	27	8.54	- รัฐศาสตร์	131	32.75
- มนุษยศาสตร์	58	18.35	- มนุษยศาสตร์	37	9.25
- ศึกษาศาสตร์	80	25.32	- ศึกษาศาสตร์	40	10.00
- เศรษฐศาสตร์	13	4.11	- เศรษฐศาสตร์	4	1.00
- วิทยาศาสตร์	70	22.15	- วิทยาศาสตร์	7	1.75
- พัฒนารักษายากรรมมนุษย์	7	2.22	- พัฒนารักษายากรรมมนุษย์	2	0.50
- สื่อสารมวลชน	10	3.16	- สื่อสารมวลชน	13	3.25
3. ประสบการณ์การสอนใน			3. ชั้นปี		
ระดับมหาวิทยาลัย			- pre-degree	41	10.25
- 1-5 ปี	59	18.67	- ชั้นปีที่ 1	122	30.50
- 6-10 ปี	62	19.62	- ชั้นปีที่ 2	80	20.00
- 11-15 ปี	40	12.66	- ชั้นปีที่ 3	78	19.50
- 16-20 ปี	33	10.44	- ชั้นปีที่ 4	39	9.75
- 21-25 ปี	40	12.66	- สูงกว่าชั้นปีที่ 4	40	10.00
- 26 ปีขึ้นไป	82	25.95			
4. ตำแหน่งทางวิชาการ			4. ลักษณะการเข้าชั้นเรียน		
- อาจารย์	157	49.68	- น้อย (0-3 ครั้ง/รายวิชา)	214	53.50
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	59	18.67	- ปานกลาง (4-8 ครั้ง/รายวิชา)	105	26.25
- รองศาสตราจารย์	97	30.70	- มาก (9 ครั้งขึ้นไป/รายวิชา)	81	20.25
- ศาสตราจารย์	3	0.95			

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์ ในด้านเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 ในด้านคณะที่สังกัดพบว่าอาจารย์สังกัดคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุดจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.32 รองลงมาเป็นสังกัดคณะวิทยาศาสตร์จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ

22.15 คณะมนุษยศาสตร์จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 18.35 คณะรัฐศาสตร์จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.54 คณะนิติศาสตร์จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.23 คณะบริหารธุรกิจจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.91 คณะเศรษฐศาสตร์จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.11 คณะสื่อสารมวลชนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.16 และคณะพัฒนารักษายากรรมมนุษย์จำนวน 7 คน

คิดเป็นร้อยละ 2.22 ในด้านประสบการณ์การสอนในระดับมหาวิทยาลัยพบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.95 รองลงมา มีประสบการณ์ 6-10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.62 ในด้านตำแหน่งทางวิชาการพบว่า มีตำแหน่งทางวิชาการระดับอาจารย์มากที่สุด จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 49.68 ถัดมาเป็นรองศาสตราจารย์จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาในด้านเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.75 รองลงมา เป็นเพศชายจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.25 ในด้านคณะที่สังกัดพบว่า เป็นนักศึกษาสังกัดคณะรัฐศาสตร์มากที่สุด จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 รองลงมา เป็นสังกัดคณะบริหารธุรกิจจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 คณะนิติศาสตร์จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 คณะศึกษาศาสตร์จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ

10.00 คณะมนุษยศาสตร์จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 คณะสื่อสารมวลชนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 คณะวิทยาศาสตร์จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 คณะเศรษฐศาสตร์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และคณะพัฒนาศาสตร์มนุษยศาสตร์จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ในด้านชั้นปีพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 มากที่สุดจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมา เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ในด้านลักษณะการเข้าชั้นเรียนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าห้องเรียนน้อยจำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมา ได้แก่ นักศึกษาที่เข้าเรียนปานกลาง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และนักศึกษาที่เข้าเรียนมากประมาณจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25

2. สรุปผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน

รายการ	การรับรู้ความสำคัญ						
	อาจารย์		นักศึกษา		MD	t	p
	(n=316)		(n=400)				
	AM	S.D.	AM	S.D.			
19.แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการสอบ	4.24	0.92	3.82	0.90	.43	6.263*	.000
9.คำแนะนำนาม/ตำแหน่ง	3.94	0.85	3.55	1.08	.38	5.329*	.000
22.แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการจัดทำรายงาน	4.04	0.82	3.66	1.07	.38	5.418*	.000
41.แหล่งการเรียนรู้	4.13	0.73	3.79	0.95	.35	5.485*	.000
35.กิจกรรมที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมหรือเข้าชั้นเรียน	4.08	0.85	3.77	0.99	.30	4.405*	.000
40.วัสดุ และอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในรายวิชา	4.05	0.74	3.80	0.96	.25	3.963*	.000
43.ความช่วยเหลือพิเศษที่ผู้สอนมีให้แก่ผู้พิการหรือมีความต้องการเป็นพิเศษ	4.20	0.75	3.98	0.82	.21	3.582*	.000
7.จุดมุ่งหมายทั่วไปของรายวิชา	4.53	0.66	4.38	0.84	.15	2.597	.010
6.ประเภทของรายรายวิชา	4.31	0.73	4.18	0.85	.14	2.247	.025
27.เนื้อหาที่สอนแต่ละสัปดาห์	4.41	0.73	4.27	0.75	.14	2.491	.013

1.ชื่อรายวิชา	4.65	0.59	4.52	0.66	.13	2.745	.006
42.ความช่วยเหลือพิเศษที่มหาวิทยาลัยมี ให้แก่ผู้พิการหรือมีความต้องการเป็น พิเศษ	4.20	0.75	4.08	1.02	.12	1.853	.064
38.หนังสือหรือเอกสารที่ผู้เรียนอาจศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม	4.32	0.63	4.20	0.74	.11	2.178	.030
23.วันเวลาส่งงาน	4.26	0.81	4.17	0.82	.10	1.589	.113
28.วันเวลาที่หยุดเรียนหรืองดเรียน	4.02	0.96	3.94	0.94	.09	1.218	.224
29.วันเวลาที่เรียนชดเชย	4.05	0.98	4.14	0.87	.09	-1.247	.213
2.คำอธิบายรายวิชา	4.66	0.63	4.58	0.62	.08	1.623	.105
26.กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละสัปดาห์	4.21	0.73	4.13	0.81	.07	1.248	.212
32.เกณฑ์การตัดสินผลคะแนน	4.19	0.78	4.14	0.84	.05	.760	.448
24.วันเวลาเรียน	4.57	0.61	4.56	0.68	.02	.311	.756
37.หนังสือหรือเอกสารที่ผู้เรียนต้องศึกษา	4.53	0.68	4.52	0.63	.01	.186	.852
25.สถานที่เรียน	4.48	0.66	4.51	0.69	-.03	-.579	.563
4.รหัสวิชา	4.26	0.86	4.34	0.76	-.08	-1.321	.187
39.สื่อประกอบการเรียนรู้	4.21	0.70	4.29	0.79	-.08	-1.413	.158
3.หัวข้อหรือหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชา	4.52	0.69	4.63	0.66	-.11	-2.196	.028
18.สถานที่สอบ	4.11	0.94	4.24	0.84	-.13	-1.908	.057
5.รายวิชาที่ต้องเรียนก่อนหน้า (บุพวิชา) หรือรายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน	4.14	0.86	4.30	0.74	-.16	-2.734	.006
14.ช่วงเวลาที่พร้อมให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน	4.16	0.83	4.33	0.74	-.17	-2.892	.004
16.วันเวลาสอบ	4.41	0.75	4.60	0.63	-.19	-3.567*	.000
8.ชื่อผู้สอน	4.42	0.72	4.63	0.60	-.20	-3.972*	.000
31.แนวทางการตัดสินผลคะแนน	4.25	0.73	4.45	0.72	-.20	-3.651*	.000
30.สัดส่วนการให้คะแนน	4.23	0.80	4.44	0.73	-.21	-3.744*	.000
15.ประเภทของการสอบ	4.34	0.67	4.56	0.64	-.22	-4.432*	.000
33.ข้อกำหนดในการตัดสินผลคะแนน	4.11	0.83	4.35	0.69	-.23	-4.100*	.000
17.ขอบข่ายเนื้อหาที่ออกสอบ	4.26	0.87	4.51	0.72	-.25	-4.079*	.000
21.แนวทางการจัดทำรายงาน	3.91	0.75	4.22	0.76	-.31	-5.510*	.000
20.ตัวอย่างรายงาน	3.78	0.81	4.16	0.74	-.38	-6.598*	.000
34.แนวทางการอุทธรณ์ผลคะแนน	3.78	0.92	4.35	0.69	-.57	-9.087*	.000
36.จำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถขาดเรียน ได้	3.48	1.19	4.06	1.15	-.58	-6.631*	.000
12.อีเมลหรือเครือข่ายสังคม	3.49	1.07	4.31	0.82	-.83	-11.337*	.000
10.หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน	3.48	1.00	4.39	0.82	-.91	-13.093*	.000
11.หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่	3.22	1.25	4.67	0.55	-1.45	-19.180*	.000
13.หมายเลขโทรศัพท์บ้าน	2.33	1.25	3.90	0.82	-1.57	-19.232*	.000

*p < .001

2.1 การรับรู้ของอาจารย์ที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์รับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนอยู่ในระดับมากจำนวน 32 องค์ประกอบ ระดับมากที่สุดจำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อรายวิชา คำอธิบายรายวิชา หัวข้อหรือหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชา จุดมุ่งหมายทั่วไปของรายวิชา วันเวลาเรียน และหนังสือหรือเอกสารที่ผู้เรียนต้องศึกษา ระดับปานกลางจำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ อีเมลหรือเครือข่ายสังคม และจำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถขาดเรียนได้ ระดับน้อยจำนวน 1 องค์ประกอบ ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์บ้าน

2.2 การรับรู้ของนักศึกษาที่มีความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษารับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนอยู่ในระดับมากจำนวน 32 องค์ประกอบ และมากที่สุดจำนวน 11 องค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อรายวิชา คำอธิบายรายวิชา หัวข้อหรือหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชา ชื่อผู้สอน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ ประเภทของการสอบ วันเวลาสอบ ขอบข่ายเนื้อหาที่ออกสอบ วันเวลาเรียน สถานที่เรียน และหนังสือหรือเอกสารที่ผู้เรียนต้องศึกษา

2.3 การเปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์และนักศึกษารับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) จำนวน 22 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการสอบ คำนานานาม/ตำแหน่ง แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการจัดทำรายงาน แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมหรือเข้าชั้นเรียน วัสดุและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในรายวิชา ความช่วยเหลือพิเศษที่ผู้สอนมีให้แก่ ผู้พิการหรือมีความต้องการเป็นพิเศษ วันเวลาสอบ ชื่อผู้สอน

แนวทางการตัดสินผลคะแนน สัดส่วนการให้คะแนน ประเภทของการสอบ ข้อกำหนดในการตัดสินผลคะแนน ขอบข่ายเนื้อหาที่ออกสอบ แนวทางการจัดทำรายงาน ตัวอย่างรายงาน แนวทางการอุทธรณ์ผลคะแนน จำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถขาดเรียนได้ อีเมลหรือเครือข่ายสังคม หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ และหมายเลขโทรศัพท์บ้าน

เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามีองค์ประกอบของประมวลการสอนที่อาจารย์รับรู้ความสำคัญสูงกว่านักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) จำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการสอบ ($MD = .43$) คำนานานาม/ตำแหน่ง ($MD = .38$) แนวปฏิบัติในการลงโทษผู้ทุจริตในการจัดทำรายงาน ($MD = .38$) แหล่งการเรียนรู้ ($MD = .35$) กิจกรรมที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมหรือเข้าชั้นเรียน ($MD = .30$) วัสดุและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในรายวิชา ($MD = .25$) และความช่วยเหลือพิเศษที่ผู้สอนมีให้แก่ ผู้พิการหรือมีความต้องการเป็นพิเศษ ($MD = .21$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามีองค์ประกอบของประมวลการสอนที่นักศึกษารับรู้ความสำคัญสูงกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) จำนวน 15 องค์ประกอบ ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์บ้าน ($MD = -1.57$) หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ ($MD = -1.45$) หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน ($MD = -.91$) อีเมลหรือเครือข่ายสังคม ($MD = -.83$) จำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถขาดเรียนได้ ($MD = -.58$) แนวทางการอุทธรณ์ผลคะแนน ($MD = -.57$) ตัวอย่างรายงาน ($MD = -.38$) แนวทางการจัดทำรายงาน ($MD = -.31$) ขอบข่ายเนื้อหาที่ออกสอบ ($MD = -.25$) ข้อกำหนดในการตัดสินผลคะแนน ($MD = -.23$) ประเภทของการสอบ ($MD = -.22$) สัดส่วนการให้คะแนน ($MD = -.21$) แนวทางการตัดสินผลคะแนน ($MD = -.20$) ชื่อผู้สอน ($MD = -.20$) และวันเวลาสอบ ($MD = -.19$) ตามลำดับ

3. สรุปผลการเปรียบเทียบการรับรู้
ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนของ
นักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่มี
ลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน ที่มีต่อความสำคัญ
ขององค์ประกอบของประมวลการสอน พบว่า นักศึกษา
ที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกันมีการรับรู้
ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .001$)

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ของอาจารย์และ
นักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวล
การสอนในระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
รามคำแหง” สามารถอภิปรายผลการวิจัยจำแนกตาม
วัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
การวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา
ที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการ
สอน

จากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษารับรู้
ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนอยู่
ในระดับมากจำนวน 32 องค์ประกอบ และมากที่สุด
จำนวน 11 องค์ประกอบ โดยไม่มีองค์ประกอบใดเลยที่
นักศึกษารับรู้ว่ามีค่าสำคัญ ปานกลาง น้อย และน้อย
ที่สุด สอดคล้องกับทัศนะของ Grunert (1997); Parker
and Harris (2002); นาทยา (2545); ไพฑูรย์ (2537) ที่
อธิบายว่า นักศึกษาใช้ประมวลการสอนในลักษณะ
ต่างๆ ทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เครื่องมือ
สื่อสาร บันทึกที่ถาวร และข้อตกลงร่วมกันระหว่าง
ผู้เรียนและผู้สอน โดยสารสนเทศที่ถูกบรรจุอยู่ใน
ประมวลการสอนถูกใช้เพื่อทราบเป้าหมายและ
จุดประสงค์ของรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหาที่จะใช้ในการ
สอบ ขอบข่ายเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละสัปดาห์ วัน
เวลา สถานที่สอบ วัน เวลา สถานที่เรียน กิจกรรมการ
เรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ ภาระงานและกำหนดการ

ส่งงาน แนวทางการวัด ประเมินผล และระบบการให้
คะแนน แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ หนังสือ และสื่อที่ใช้
ในการเรียนการสอน วันและเวลาที่นิสิตจะขอเข้าพบ
อาจารย์ประจำรายวิชา ข้อมูลผู้สอน และช่องทางการ
ติดต่อกับผู้สอน ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ทำให้นักศึกษารับรู้
ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนอยู่
ในระดับมากและมากที่สุด สอดคล้องกับข้อค้นพบ
ของนันทนัย และกิตติศักดิ์ (2554) พบว่า นักศึกษาใช้
ประโยชน์ประมวลการสอนเพื่อทราบเป้าหมายและ
จุดประสงค์ของรายวิชามากที่สุดจำนวน 224 คน
คิดเป็นร้อยละ 98.68 รองลงมา เพื่อทราบแนวทางการวัด
ประเมินผล และระบบการให้คะแนนจำนวน 218 คน
คิดเป็นร้อยละ 96.04 ถัดมา ได้แก่ เพื่อทราบขอบข่าย
เนื้อหาที่จะใช้ในการสอบ จำนวน 213 คน คิดเป็น
ร้อยละ 93.83 ส่วนการใช้ประโยชน์ประมวลการสอน
เพื่อทราบวัน เวลา สถานที่สอบนั้นนิสิตใช้ประโยชน์
น้อยที่สุด จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 71.37

อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบจากงานวิจัยบาง
ประการไม่สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Becker and
Calhoon (1999) พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจต่อ
องค์ประกอบของประมวลการสอนน้อยที่สุด ได้แก่
องค์ประกอบด้านชื่อผู้แต่งและชื่อหนังสือของเอกสาร
หรือตำรา ช่วงวันที่นักศึกษาสามารถถอนรายวิชาได้
สารสนเทศเกี่ยวกับรายวิชา (ชื่อรายวิชา ตอนเรียน
รหัสรายวิชา) และนโยบายที่มีต่อการทุจริตทางวิชาการ
ข้อค้นพบของ Becker and Calhoon (1999) ดังกล่าวไม่
สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยเปิด
แบบตลาดวิชา นักศึกษาจะเข้าชั้นเรียนหรือไม่ก็ได้
ดังนั้นเมื่อนักศึกษาไม่เข้าห้องเรียนหรือเข้าห้องเรียน
น้อยครั้งก็มีความจำเป็นที่จะต้องทราบรายละเอียด
ต่างๆ มากกว่านักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยปิดซึ่ง
จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนตามจำนวนที่กำหนด ดังนั้นการ
เข้าชั้นเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยปิดจึงทำให้
นักศึกษาไม่สนใจหรือรับรู้ถึงความสำคัญของ
องค์ประกอบของประมวลการสอนบางองค์ประกอบ

ค่อนข้างต่ำ เช่น ด้านวันเวลาและสถานที่สอบ หนังสือหรือเอกสารที่ผู้เรียนต้องศึกษา ชื่อรายวิชา ตอนเรียนและรหัสรายวิชา เพราะองค์ประกอบเหล่านี้นักศึกษา มักจะได้รับทราบในชั้นเรียนบ่อยครั้ง และอย่างสม่ำเสมอ

2. การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ การวิจัยข้อที่ 2 เปรียบเทียบการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน

จากผลการวิจัยที่พบว่าอาจารย์และนักศึกษารับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนแตกต่างกัน ก็น้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) จำนวน 22 องค์ประกอบ โดยจำแนกเป็นองค์ประกอบของประมวลการสอนที่อาจารย์รับรู้ความสำคัญสูงกว่านักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) จำนวน 7 องค์ประกอบ ส่วนองค์ประกอบของประมวลการสอนที่นักศึกษารับรู้ความสำคัญสูงกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) มีจำนวนถึง 15 องค์ประกอบ ซึ่งมีหลายองค์ประกอบที่สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Garavalia et al. (1999) ที่พบว่านักศึกษารับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนสูงกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในองค์ประกอบด้านหมายเลขโทรศัพท์บ้าน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน จำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถหาได้ ตัวอย่างรายงาน แนวทางการจัดทำรายงานประเภทของการสอบ ชื่อผู้สอน และวันเวลาสอบ ซึ่งได้อธิบายว่าความแตกต่างของการรับรู้ความสำคัญนี้อาจเป็นผลมาจากการที่อาจารย์มีความเชื่อว่านักศึกษาไม่อ่าน/ไม่ใช้ประโยชน์ประมวลการสอน ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์ละเลยที่จะระบุรายละเอียดในบางองค์ประกอบนั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีข้อค้นพบจากการวิจัยที่น่าสนใจคือ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาซึ่งผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านหมายเลขโทรศัพท์บ้าน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้อง

ทำงาน อีเมลล์หรือเครือข่ายสังคมจะเป็นองค์ประกอบที่อาจารย์รับรู้ความสำคัญต่ำกว่านักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติและลักษณะของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เป็นมหาวิทยาลัยเปิดแบบตลาดวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่จึงมีปริมาณการเข้าชั้นเรียนค่อนข้างต่ำ แต่นักศึกษาก็มีความประสงค์จะติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอคำปรึกษาและขอคำแนะนำต่างๆ ดังนั้นนักศึกษาจึงรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาสูงกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญนั่นเอง ด้วยเหตุนี้อาจารย์จึงควรระบุข้อมูลช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาให้ครอบคลุม

จากปัญหาที่ผู้สอนรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนต่ำกว่านักศึกษาหลายองค์ประกอบ อาจารย์ในฐานะผู้จัดทำประมวลการสอนจึงควรบรรจุข้อมูลต่างๆ ให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ อีกทั้งควรมีรายละเอียดที่เพียงพอด้วย ดังที่ Diamond (1998) เสนอว่าอาจารย์ซึ่งเป็นผู้จัดทำประมวลการสอนควรให้ความสนใจกับคำถามว่า “สารสนเทศใดบ้างที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในรายวิชา” เพราะคุณภาพของประมวลการสอนที่ดีบ่งชี้ว่าอาจารย์มีการเตรียมการสอนที่ดีเช่นกัน ดังข้อค้นพบจากงานวิจัยของ Saville et al. (2010) พบว่านักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์ที่ทำประมวลการสอนแบบละเอียดให้คะแนนประเมินผู้สอนในด้านต่างๆ สูงกว่าอาจารย์ที่ทำประมวลการสอนแบบย่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และข้อค้นพบของ Jenkins et al. (2014) พบว่าประมวลการสอนที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้นจะเป็นการส่งเสริมการสร้างความรู้ความประทับใจในทางบวกต่อประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์

3. การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ การวิจัยข้อที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน ที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน

ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกัน ที่มีต่อความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอน พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะการเข้าชั้นเรียนแตกต่างกันมีการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .001$) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่านักศึกษาไม่ว่าจะเข้าเรียนมาก ปานกลาง หรือน้อยครั้ง ต่างก็รับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนไม่แตกต่างกัน ดังนั้นปัจจัยด้านการเข้าชั้นเรียนจึงไม่ส่งผลต่อการรับรู้ความสำคัญขององค์ประกอบของประมวลการสอนแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.1 มหาวิทยาลัยควรพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำประมวลการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นประมวลการสอนที่มีข้อมูลต่างๆ ที่ส่งเสริมหรือเอื้อให้นักศึกษาเรียนรู้ได้สะดวกขึ้น โดยอาจจัดอบรมหรือจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรามคำแหงให้แก่อาจารย์ผู้สอน

1.2 มหาวิทยาลัยควรสร้างช่องทางต่างๆ ในการเข้าถึงประมวลการสอน เช่น ประมวลการสอนออนไลน์ ประมวลการสอนที่เป็นเอกสาร เพื่อสนองตอบต่อความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารของนักศึกษาในรายวิชาต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอน

2.1 อาจารย์ผู้สอนควรจัดทำประมวลการสอนให้ครบถ้วนทุกรายวิชา

2.2 ควรเผยแพร่ประมวลการสอนให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นรับทราบและเข้าถึงได้โดยง่าย

2.3 ควรจัดทำประมวลการสอนให้มีรายละเอียดครบถ้วนทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะองค์ประกอบของประมวลการสอนที่นักศึกษารับรู้

ความสำคัญสูงกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ หมายเลขโทรศัพท์บ้าน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ห้องทำงาน อีเมลหรือเครือข่ายสังคม จำนวนครั้งที่ผู้เรียนสามารถขาดเรียนได้ แนวทางการอุทธรณ์ผลคะแนน ตัวอย่างรายงาน แนวทางการจัดทำรายงาน ขอบข่ายเนื้อหาที่ออกสอบ ข้อกำหนดในการตัดสินผลคะแนน ประเภทของการสอบ สัดส่วนการให้คะแนน แนวทางการตัดสินผลคะแนน ชื่อผู้สอน และวันเวลาสอบ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อข้อมูลในประมวลการสอนที่มีองค์ประกอบแตกต่างกัน

3.2 สำนวความครบถ้วนและวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลในประมวลการสอน

3.3 เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่ใช้ประมวลการสอนแบบสั้นและแบบมีรายละเอียด

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2557

เอกสารอ้างอิง

- นันทนัย ประสานนาม และกิตติศักดิ์ ลักษณะ. 2554. ประมวลการสอนของภาควิชาวรรณคดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของนิสิต. วารสารวิจัยทางการศึกษา. 5(1): 80-88.
- นาคยา ปิณฑานนท์. 2545. จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2537. ตำราและเอกสารทางวิชาการ: แนวทางการเขียนและการบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Albers, C. 2003. Using the syllabus to document the scholarship of teaching. *Teaching Sociology*. 31(1): 60-72.
- Becker, A.H. and Calhoun, S.K. 1999. What introductory psychology students attend to on a course syllabus. *Teaching of Psychology*. 26(1): 6-11.
- Diamond, R.M. 1998. Designing and assessing courses and curricula: A practical guide. 2nd ed. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Garavalia, L.S., Hummel, J.H., Wiley, L.P., and Huitt, W.G., 1999. Constructing the course syllabus: Faculty and student perceptions of important syllabus components. *Journal on Excellence in College Teaching*. 10(1): 5-21.
- Grunert, J. 1997. The course syllabus: A learning-centered approach. Bolton, MC: Anker.
- Jenkins, J.S., Bugeja, A.D., and Barber, L.K., 2014. More content or more policy? A closer look at syllabus detail, instructor gender, and perceptions of instructor effectiveness. *College Teaching*. 62(4): 129-135.
- Parkes, J. and Harris, M.B. 2002. The purposes of a syllabus. *College Teaching*. 50(2): 55-61.
- Parkes, J., Fix, T.K. and Harris, M.B. 2003. What syllabi communicate about assessment in college classrooms. *Journal on Excellence in College Teaching*. 14(1): 61-83.
- Saville, B.K., Zinn, T.E., Brown, A.R., and Marchuk, K.A. 2010. Syllabus detail and students' perceptions of teacher effectiveness. *Teaching of Psychology*. 37(3): 186-189.
- Smith, M.F., and Razzouk, N.Y. 1993. Improving classroom communication: the case of the course syllabus. *Journal of Education for Business*. 68(4): 215-221.